

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 2. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Izvozemstvo celoletno K 30'—, Naročnina se pošilja upravnistvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petit vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vlijudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnove, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke.

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18'— Četrta leta . . . K 4'50
Pol leta . . . K 9'— En mesec . . . K 1'50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1'20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20'— Četrta leta . . . K 5'—
Pol leta . . . K 10'— En mesec . . . K 1'70

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroči se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziroma ne pošilja. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po potekli naročnini brez ozira vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravnistvo „DNEVA“.

Boj za otroke.

Nemške šulferajnske šole na naši narodni meji polnijo — slovenski otroci. To je naravno — saj so te šole namenjene ponemčevanju slovenskih otrok — ako bi naši stariši vzeli svoje otroke iz teh šol — bi se morale zapreti, ker bi ne imele učencev.

Nemško šolsko društvo mora mnogo svojih šol vzdrževati, ker ne najde toliko otrok, da bi moglo občine prisiliti, da vzdržujejo nemške šole. Nemci so si za to izmislili poseben načrt: da bi imele nemške šole na slovenski meji dovolj otrok, so začeli naseljevati na naši narodni meji nemške dunajske najdenčke. To je zelo važen korak... Že lansko leto se je zgodil slučaj, da se je zaradi takega mladega nemškega naseljenca na naši meji — morala vršiti razprava pred sodiščem. Dva zakonska, ki sta bila brez otrok — sta namreč pošiljala takega gojenca v slovensko domačo šolo, kar seveda Nemcem ni bilo po volji. Zato je veliko vprašanje, ali se bo Nemcem posrečil načrt, ker taki otroci lahko pod gotovimi pogoji — postanejo Slovenci. Nemci so seveda celo koloniziranje otrok dobro organizirali: dajali jih bodo samo nemško mislečim ljudem in polhajati smejo samo v nemške šole. Naseljevanje otrok se je začelo lansko leto; doslej so naselili okoli 400 najdenčkov v 26 okrajih. Dunajska občina plačuje po 16 kron na mesec za hrano — drugo poskrbi šulferajn — ki prevzame vse druge stroške. Ti mladi nemški naseljenci — po večini dunajski nezakonski otroci — naj tvorijo torej novo nemško generacijo na meji. Šulferajn bo skrbel za to, da se sprejmejo v občino, da postanejo domačini in da se izuče za obrtnike, trgovce itd. — Ta misel ni napačna in bi Nemci res lahko na ta način okrepili nemški življenj na meji.

Naša severna meja sicer ni tako slabo obsejena, da bi jo bilo treba kolonizirati — toda Nemcem se zdi to potrebno. Človek bi mislil, da imajo Nemci posebno Dunajčani toliko otrok preveč, da z njimi lahko naseljujejo slovensko narodno mejo.

Temu pa ni tako. Že zadnjič smo opozarjali, da je na Dunaju vsako leto manj otrok in da prebivalstvo Dunaja raste le vsled priseljevanja. Največ pa se priseljujejo na Dunaj Čehi — in Dunaj se danes boji češke nevarnosti. Seveda

dunajski Nemci store vse, kar morejo, da bi Čehe zatrli — toda vse nič ne pomaga. Zato so se pristni Nemci tudi ustrašili, ko so iz številke spoznali, da se najbolj množijo otroci v predmestjih — torej tam kjer žive priseljenci — tudi slovanski — da pa je čimdalje manj otrok v gosposkih dunajskih družinah. (Znano je, da Dunaj zelo slabo skrbi za svoj proletarijat in da je v tem oziru eno najslabših mest.) Vprašanje pa je, če ne bo Dunaj kmalu rabil svojih novorojenih sil doma. — Za enkrat preti Dunaju vsled slovanskega naraščanja priseljencev večja nevarnost, nego naši meji — vsled dunajskih dojenčkov.

Zaloga na Dunaju ni velika, — letna bilanca kaže deficit, — torej bo Dunaj sam težko dajal toliko otrok — nasprotno kaže naše prebivalstvo na Štajerskem veliko plodovitost — in to je stvar narodne vzgoje, da z mlado armado premagamo mlade nemške naseljence. M.

Počitniška zveza slovenskega naprednega dijaštva.

Ker se približujejo počitnice in bodo kmalu zbrana vsa brezplačna prenočišča, smatramo za primerno, da spregovorimo nekaj besed o tej važni in letos dobro uspeji akciji. Tudi napačno uumevanje naših pozivov hrvatski in sploh slovanski javnosti nas sili, da pojasnimo pomen počitniške zveze, da ne bodo videli v tem naši narodni sovražniki kake veleizdaje. Dobro bi bilo, da bi se take »brihtne« glave, ki so izmislile ono budalost, nekoliko prej poučile in gledale akcijo počitniške zveze od prave strani! Nemci imajo tudi svojo počitniško zvezo, ki ima še poseben namen širiti nemško misel in propagirati vsenemštvo, zakaj bi slovensko dijaštvo ne imelo pravice seznanjati se z interesi tistih narodov, ki so mu najbližji po duhu in po krvi! Gotovo je, da se bo slovensko dijaštvo zavzemalo in zanimalo za brate na jugu, da bo potovalo v jugoslovanske dežele, ker ima pač pri bratih iskati največ. Ko bi Nemci sodili počitniško zvezo s kulturnega stališča, potem bi gotovo priznali njen velik pomen. Tako pa vidi- jo v tej važni akciji samo strašilo, čemur je kriv njihov fanatizem.

Dasi že obstoja počitniška zveza več let, vendar je šele letos prišla do prave veljave, ker so dijakom prišli na pomoč tudi privatniki in ker je tudi dijaštvo zelo marljivo delalo, da se enkrat počitniška zveza spjelje do viška. Drugo leto se bo počitniška zveza še lahko spopolnila, posebno kar se tiče prenočišč na Koroškem in Štajerskem.

Od strani tovarišev — dijakov iz Hrvatske je bilo premalo odziva; kaj je temu vzrok, ne vemo. Treba bi pač bilo tukaj enotne organizacije, katere pomanjkanje zelo občutimo pri vsaki stvari. Najbolj umestno in najlažje izpeljivo bi bilo, da bi eden zavod na Hrvatskem vzel vse v roke, stopil v zvezo z dijaki drugih srednješolskih mest, zbral brezplačna prenočišča po celi Hrvatski, Dalmaciji, po Hrvatskem Primorju in potem to poslal v Ljubljano, kjer bi se potem izdelala skupna knjižica, seznam brezplačnih prenočišč. Treba bi pa bilo pri tem veliko poštrevnosti in mnogo dela, ker stvar ni tako lahko izpeljiva. Le tako bi bilo omogočeno, da bi slovensko dijaštvo lahko potovalo po jugoslovanskih deželah.

v Turkinji... V Altunovi zmerom straši ta turška sodrga... V Beli Cerkvu pa, kakor se čuje, je tiho... Kadar poideš tje, daskal, po- išči tudi našo Stajko, namreč mojo nevesto, sporoči ji pozdrav od mene in ji povej, da si me videl živega in zdravega... A reci ji še, da jem zgolj pečene zajce in naj si ne misli, da že molim noge kvišku.

»Jaz, baj Ivan, ne vem če pojdem sedaj v Belo Cerkev.«

Borimeček ga začuden pogleda.

»A slutim vendar, da greš tje?«

»Ne pojdem več tje, kaj.«

»A kam pojdeš?«

»Še sam ne vem.«

»Nu, popeljem te v Valahijo.«

»Ne, vi pojdite sami, toda ne v družbi; ni dobro, ako gre mnogo ljudi skupaj...«

Večerni mrak je že zagrinjal dolino in napolnil votlino. Potok je otožno žuborel. Močno se je že mračilo. Bedni popotniki so se komaj mogli spoznati. Ivan Borimeček in Klisurčani so se ravnali k odhodu.

»Nu, daskal, poljubimo se še za slovo. Sam Bog ve, kdo izmed nas ostane živ,« reče Borimeček.

Posločili so se drug od drugega, ter se razdelili.

Ognjanov je ostal sam.

Tu se je vlegel na lice ter se zjokal kot kaka ženska.

Vulkan beže in trpljenja, nakopičen v njegovih prsih, je prekipel ter se razlil v potoku solz. Ta železni mladenič se je sedaj prvič glasno jokal. Njegova npravnstvena hrabrost je bila zlomljena. Muke, grozne prevare, grizenje vesti in bolečine radi neštevilnih žrtve, ki so bile brezuspešne, k temu še breznačajno uničena ljubezen, razdraženost in breztolažba, po-

Zakaj smatramo počitniško zvezo za tako važen faktor? Slovensko dijaštvo ni gmotno dobro situirano in zato je izključeno od potovanja po svoji ožji in in širši domovini, ker stane potovanje mnogo denarja. Naše dijaštvo pa mora potoovati, ker s tem vrši velik del svoje samozobrazbe. Treba je, da se dijak seznanj s tere- nom, kjer bo kot visokošolec in pa potem, ko stopi v javnost, delal in vršil veliko in zvišeno nalogo svojega življenja. Slovenski dijak mora poznati svojo domovino, ker je njen sin! Spoznati mara vse njene ugodne in neugodne strani — da bo ugodne strani pospeševal, neugodne pa zboljševal. Ne sme se omejiti samo na kraj, kjer navadno živi, pred očmi mora imeti celotno slo- vensko ozemlje.

Tudi ljudstvo samo mora slovenski dijak spoznati, ker je njegova naloga, da enkrat to ljudstvo dvigne gmotno in duševno. Na prvo mesto stavimo gmotno povzdigo ljudstva, ker šele potem, ko bodo zboljšane gospodarske raz- mere našega ljudstva, se bo dalo naše ljudstvo povzdigniti tudi duševno, šele potem bo tudi seglo po duševni hrani. Sedaj je našemu ljud- stvu domovina res le »solzna dolina«, ker se mora ubijati in truditi, uspeha pa je tako malo. Ko ne bo več naše ljudstvo takorekoč suženi svoje zemlje, potem mu bo mogoče dati kako drugo višjo in lepšo idejo kakor je upanje na plačilo onstran groba. Popolnoma je razumlji- vo, da se naše ljudstvo tako oprijemlje idej ka- tolicizma, ker tukaj na zemlji res ni drugega kot hlapec na lastni zemlji. Zato je tudi naloga mla- dine, da da svojemu narodu novih idej, ali pa samo eno veliko idejo, idejo vredno, da se za- njo žrtvuje vse, tudi življenje.

Dijak naj gre ljudstvu na roko, naj mu sve- tuje in pomaga. To bo pa lahko storil, ako je sam kaj študiral, ako ni samo puhla glava, ki se sicer lahko nosi zelo visoko po konci, toda iz nje pridejo samo prazne in ničvredne misli. Di- jak mora poznati dušo svojega ljudstva, ker le potem bo delo, ki ga je začel, rodilo uspehe.

Na delo med narodom pa se bo najboljšje pripravil na potovanju, spoznal bo gospodar- ske razmere našega ljudstva, njegovo dušo, vi- del bo zaklade slovenske zemlje, ki jih bo en- krat lahko dvignil. Spoznal bo tudi na potova- nju mnogo svojih tovarišev sovrstnikov, ki ima- jo iste misli in ideje in njihovo delo se bo že v dijaških letih združilo, najbolj se pa bo križalo in družilo v poznejših, izvendijaških letih.

Vse to bo lahko dosegel slovenski dijak potem počitniške zveze, ki mu zelo omogočuje potovanje v počitnicah, ker le malo denarja mu je treba, pa lahko prepotuje vso slovensko zemljo. Gotovo bo slovenski dijak povsod gos- toljubno sprejet, posebno oni, ki se bo lepo ob- našal in ki bo pokazal, da ima res blage namene, spoznati potom potovanja svojo domovino, ne pa samo zabiti čas. Na potovanju se naj dija- štvo obnaša svojemu stanu primerno, ker po- kazati mora, da mu je šola res dala nekaj, da je vzgojila človeka resnega, idealnega in pri- pravnega za delo med ljudstvom. Slovensko di- jaštvo si mora pridobiti med ljudstvom ugled in ljubezen preprostega ljudstva. To pa si bo pridobilo le z lepim, prikljupljivim vedenjem. Ker je letos tudi mnogo zasebnikov dalo brezplač- na prenočišča, dijakom še posebno priporoča- mo lepo vedenje, vsakemu naj izkažejo svojo hvaležnost, vsak zasebnik pa naj one dijake, ki bi se nesodobno obnašali, prijavi na pri- stojno mesto, ker ne bi bilo prav, da bi zaradi nekaterih trpeli vsi dijaki. Gotovo je, da se pov- sod najdejo taki ničvredneži, ki hočejo izkori-

Galerija naših mož.

RUDOLF MARČIČ, slovenski slikar.

stiti vsako tako podobno napravo. Take ljudi pa se mora vedeti po imenu, da se enake stvari v bodoče preprečijo.

Letos je akcija za počitniško zvezo še pre- cej dobro uspeła, prenočišča so v vsakem važ- nejšem kraju na razpolago. Ležeče je še samo na dijaštvo, da pridno potuje in da vsaj en del svojih počitnic porabi za potovanje. Vsak dijak se naj že poprej pripravi za potovanje, naredi si naj nekakšen načrt za potovanje, ene počitnice naj prepotuje slovensko ozemlje, ali vsaj eden del tega ozemlja, v drugih počitnicah pa drugega. Ko je enkrat videl svojo slovensko domovino, naj gre na jug k svojim bratom Hrvatoma in Sr- bom. Za letos bo še potovanje po Hrvatski in Srbiji bolj težavno, ker je premalo prenočišč, to- da drugo leto se bo tudi temu odpomoglo. Ven- dar se naj nobeden ne ustraši radi tega, ker go- tovo bo vsak pri bratih Hrvatih in Srbih gosto- ljubno sprejet.

Za počitniško zvezo je delalo dijaštvo sa- mo in to v prvi vrsti srednješolsko dijaštvo. Tu- kaj se vidi, kaj lahko naredi dijaštvo z vztrajnim in energičnim delom! Gotovo je bilo pri tem mnogo težkoč; treba je bilo vzbuditi dijaštvo samo in mu razložiti pomen počitniške zveze, tudi slovensko javnost je bilo treba zbuditi in ji pokazati velik pomen dijaških potovanj. Gospo- dije profesorji se niso brigali za to akcijo — kdo bi pač uganjal politiko! — Dijaštvo je delalo samo in tudi samo doseglo lepe uspehe. Dobro bi bilo in mnogo dijakov bi se še bilo vzdra- milo, ko bi bil le eden izmed naprednih profe- sorjev se za stvar kaj zanimal. Pa tudi tako je dobro, nobeden se ne bo jokaj za mlačnimi in neodločnimi! Slovensko napredno dijaštvo pa je

zopet prosto dihati. Na sever, na sever!«

In Ognjanov je obrnil korake proti severu. Nebo je bilo oblačno. Temen mrak je za- grinjal gluhe pogorske pustinje.

Vso noč je stopal po gorah in dolinah, da bi se čim poprej oddaljil od prvotne smeri; nova odločnost je dala krila njegovim močem, sprejebim po hrani.

Zarano se je znašel na koncu nekega griča. Od tod se je videla na jugu prekrasna zelena dolina. Spoznal je, da je to Stremška dolina. Bela Cerkev je ležala spodaj v vzno- žju griča. Njegova usoda se je morala izpolniti.

IV.

Zastava.

Ognjanov, kakor sprejebjen iz težkih sanj, je videl, da je zablodil. Meneč, da je korakal proti severu je šel v povsem nasprotni smeri. Toda prepozno...

Znašel se je nad Belo Cerkvijo, zasačen od dneva, na tem golem Balkanu, daleč od bukovja ali drugega mesta, kjer bi se mogel skriti; sprevidel je, da bi bilo bedasto vračati se nazaj ter se svojevoljno izpostaviti očitni pogubi. Ni mu preostajalo nič drugega nego spustiti se v globoko vdrtino Monastirske re- ke, ki je nudilo dobro skrivališče in od ondot dospeti v Belo Cerkev. Pokorivši se volji uso- de, se je odločil iti v mesto, pred katerim je bežal vso noč.

Ognjanov je takisto kakor Kandov bil za- ljubljen prvokrat. Bil je novinec v tej borbi z ljubeznijo, ki je tako različna od druge borbe. Sploh pa ranjen človek sovraži onega, ka- teri ga je ranil

(Dalje.)

LISTEK.

Pod jarmom.

Roman iz bolgarskega življenja pred osvobo- ditvijo.

Spisal Ivan Vazov. — Poslovenil Podravski. (Dalje.)

»Resnica, vrečica s smodnikom, da bi zletela v ožrače, raztrgana na tisoč koscev! Gilej, kaka bedasta devica! Jaz si takrat nisem domislil, da je to smodnik,« je nadaljeval Bo- rimeček; »planil sem v sobo in naravnost k njej. Ne vem, ali je bilo to od Boga, ali pa je veter zapihal skozi duri; sveča je ugasnila... Kaj delaš daskalica?« sem jo vprašal. »Vsi beže, kaj pa delaš ti?« In potem sem jo po- grabil in hajde proti Balkanu naša Stajka pa za nama. Stajka jo je tolažila, ona pa je jo- kala in tarnala... Eh, daskal, koliko solz ja prelila radi tebe... Zdelo se mi je, da so te ubili, njej pa sem jel lagati (zvijska je po- trebna) in ji govoriti: daskal je živ in zdrav; daskalica, ne muči se, daskalica... Pri Vrli- štici so bili že Turki, dalje tje kaj iti je bilo ne- mogoče... Hej, tesno in ozko nam je... kaj je tu početi?... Krenili smo proti gozdu in v temni noči v našo vas... Pa sem oddal daska- lico in Stajko našemu Volku, namreč svaku, jaz pa sem vzel pot pod noge in nazaj na Staro Planino!... Tako si torej še živ! Strela te udri!«

Ognjanov molče stisne roko Borimečku. »Pustil sem ju v Altunovi, toda oni sta sedaj gotovo v Beli Cerkvu, kajti Volk bi ju imel drugi dan tje, kaj prepeljati, spreoblečeni

lahko ponosno, da je znalo izvršiti tako potrebno in koristno delo.

Napredni dijaki pa naj pridno segajo po seznamu brezplačnih prenočišč, pri katerem bo obenem tudi legitimacija, s katero bo vsak dobil pravico do brezplačnih prenočišč. In ko pridejo počitnice, tedaj pa na potovanje, ki vam naj bo pripomoček do izobrazbe in pa tudi primerna zabava.

Ako se bo počitniška zveza gibala v teh mejah in ako bodo dijaki upoštevali njen pravi namen, potem bo gotovo vršila svojo kulturno nalogo, za kar jo je dijaštvo ustanovilo. Domovina vas bo vesela, ker bo videla, da je mnogo mladih delavcev, ki se pripravljajo na delo, samo ne pozabite slovenske domovine, svoje matere!

POLITIŠKA KRONIKA.

Usoda brambne predloge v avstrijskem parlamentu je najbolj odvisna od položaja v ogrskem državnem zboru. Ogrski ministrski predsednik je cesarju tekem zadnje svoje avdijence izjavil, da ogrski parlament reši brambno reformo v najkrajšem času, vsled česar se mara tudi podvzati v avstrijskem parlamentu delo, ki sedaj ne gre posebno hitro od rok, tako da bo mogoče letošnje rekrutiranje izvesti že temeljem novega brambnega zakona. Ako se pa to ne zgodi, tedaj se mora misliti na provizorij, ki zahteva zvišani rekrutni kontingent, ne dovoljuje pa dveletne vojaške službe. Ker bi ta tudi temeljem novega brambnega zakona stopila tako šele s 1. januarjem l. 1915 v veljavo, torej se ta ugodnost ne more dovoliti že pred tem rokom v enoletnem provizoriju. Država za zvišani rekrutni kontingent, ki bi znašal letos 136.000 mož, dovoli pač neke koncesije, katerih pa še ne pove niti ne označi, a na zvišanem kontingentu pa vstraja na vsak način.

Vodnocestni zakon. Avstrijski ministrski svet bo vzel te dni resno v pretres noveliranje vodnocestnega zakona. Poleg svote 350 milijonov kron, bo ministrski svet zahteval še 35 milijonov naknadnega kredita, da se more udovoljiti tudi zahtevam alpskih dežel, za katere je določena svota 22 milijonov kron. Kakor se pa čuje iz vrst poslancev alpskih dežel projektirana svota nikakor ne zadostuje za ureditev vodnocestnega vprašanja v alpskih deželah, temveč bodo zahtevali, da se naknadni kredit zviša in iz zvišane nakaže večja svota za alpske dežele. Ako pa vlada ne bi upoštevala teh predlogov, tedaj so alpski poslanci brez razlike narodnosti in strank pripravljali izvajati posledice, ter preprečiti v vodocestnem odseku vsako delo.

Ogrske opozicijske stranke so sklenile sporazum, prišlo je do enotnega sklepa glede volilne reforme, tako, da je sedaj skupen nastop opozicijskih strank zagotovljen. Tako se bo sedaj pogajala z vlado enotna komisija vseh opozicijskih strank, ki bodo do zadnjega vztrajali na volilni reformi, ki jo je skiciral Justh. Jutri se snidejo še enkrat predsedniki vseh opozicijskih strank, ki sestavijo skupno spomenico in določijo nadaljnjo taktiko, katero potem predložijo plenarnemu sestanku vseh opozicijskih strank.

DNEVNI PREGLED.

Čenjenim naročnikom. Današnji številki »Dneva« so priložene pošne položnice, prosimo, da se jih poslužujete ter vpošljete naročnino, ker 15. junija se dostavljanje lista vsakomur, ki ne plača naročnine ustavi.

K prihodu Kregarja iz Celja. V soboto okoli ene ure ponoči so došli na peron južne železnice same visokosti iz klerikalnega tabora: visokočislani g. drž. posl. **Joža Gostinčar**, zastopnik uredništva »Slovenec Puc in zastopnik vlade g. **Fink**. Vsedli so se za mizo ter začeli debatirati. Kar naenkrat se vsjele cela tropa še drugih takih veljakov kakor: **Trtnik**, revident južne železnice, ki se je šopiril kot kak purman, **Petrič**, agent za puntigamsko pivo, **Volta**, navdušeni urednik »Gospodarske Zveze« ter prečastiti g. **veroučitelj Legat**, na čelu vsem pa delžni odbornik, **dr. Pegan**. Vlak je došel točno ob 12.55 ponoči. Petelin so takoj zavriskali: Živio! Kregar živio! Pri izstopu prime Kregarja nekdo čez pas, ter ga nese nekaj metrov naprej. Kregar zavpije: »Pusti me, saj me boš še zlomil.« Nato ga primeta še dva druga, hotoč ga nesti na ramah. Toda Kregar je bil previden in se ni dal postavljati ljudem v zasme. Kar naenkrat se prične huronsko vpitje, odlikoval se je posebno dr. Pegan. Klici: Puf! izadajalec, barabe liberalci, dol ž njimi, živio Kregar! niso hoteli ponehati. Dr. Pegan je tako zelo divjal, da je bila nevarnost, da skoči iz kože. Tu stop, k njemu Puc in ga opomni, naj se bolj dostojno obnaša, sicer bo moral stražnik intervenirati. Na strani dr. Pegana je stal in hodil kot njegov zaščitnik zastopnik vlade **Fink**. Na razne opomine klerikalnih veljakov, ki so Pegana opozarjali na Finka, se je Pegan izrazil: V...t ga bom sunil! Nedolžni in nad vse pravični Kregar se je nato z vso druhaljo podal v hotel Union. Kaj neki je iskal ob tako pozni uri na kolodvoru veroučitelj Legat, ki se je drl. da bi mu skoro postalo slabo. Eno moramo pri tej priliki konstatirati: Ob prihodu vsakega vlaka je navzoč na peronu stražnik, le pri tem ga ni bilo. Najbrže mu je bilo namignjeno, naj se ne udeleži nastopa.

Lenarčičeva izpoved. Izpoved bivšega predsednika kranjske trgovske in obrtniške zbornice g. Lenarčiča pred celjsko poroto je bila vsekakor najtemnejša priča v celi razpravi obenem pa tudi najbolj obtežljiva za klerikalne obtožbe. Izpoved g. Lenarčiča, da sta ga Kregar in Stefe nekoč na kolodvoru prosila, naj ne izjav konsekvence radi manipulacij povodom volitev v trgovsko zbornico, je kljub porotniški oprostitilni razsodbi bila naravnost uničevalna za Kregarja, obenem pa tudi dokaz, da Kregar ni bil tako nedolžen, kakor se je kazal pred sodiščem. Tega so si gospodje okolu »Slovenca« dobro v svesti. Oni, kakor sedaj vidimo, niso zadovoljni z oprostilno raz-

sodbo. Ker jim je g. Lenarčič prizadejal strašen moralničen poraz. Ni čuda, da skušajo sedaj ovreči njegovo trditve. Najeli so zato celo Kregarjevega zagovornika dr. Zanggerja, ki sedaj v »Slovenca« negira istinitost izpovedi g. Lenarčiča. Dvomimo, da bi dr. Zangger zašel tako daleč! Saj mu je znano, da se je na njegovo zahtevo tozadevno prebral zapisnik in da je zapisnikar odločno konstatiral, da je g. Lenarčič to v resnici izpovedal. To mora biti znano tudi »Slovenca«. Če tedaj »Slovenec« še vedno vzdržuje vest, da g. Lenarčič tega nikdar ni izpovedal, se namenoma laže. Manipulacije Kregarja, Stefetove in Kregarjeve ostanejo torej vpricho izpovedi g. Lenarčiča še nepojasnjene, pa naj »Slovenec« rolni kolikor hoče. Opran Kregar pred poroto gotovo ni bil.

Klerikalni študentje izdajajo že del časa svoj list »Zoro«, ki kaže naivnost in otročje naziranje teh bodočih klerikalnih inteligentov v vsaki svoji vrsti. V zadnjem času so se spravili tudi nad literaturo in umetnost, ter servirajo svojim čitateljem, take gorastnosti, da se človek smeje od srca. V zadnji številki tega lista se je spraval tak klerikalni inteligent nad Aškercu in raz kateder svoje modrosti izjavlja, da v Aškercovo umetnost verujejo le še nekateri liberalni učitelji. Ako ima inteligentni klerikalni kritik, ki je obenem tudi urednik te »Zore« take pojme o umetnosti in literaturi je to popolnoma njegova stvar, kakor je stvar njegovega okusa, da spravlja literaturo v zvezo s strankarstvom, a razumljivo je, da ne more pisati drugače, ker pozna dobro duševni nivo svojih čitateljev, ki se redentira iz gojencev škofovih zavodov in iz lemenatarjev, ki jim je »Zora« edina duševna — košta. V isti številki se bavi zopet drugi inteligent s slovensko upodablajočo umetnostjo, ter trdi, da Beneker popravlja štukature po dunajskih ulicah, a Gaspari slika naslovne table pri Ljubljani. Ako bi bilo to tudi res, ali ni to slika žalostnih naših kulturnih razmer, ali ni to največja obsodba za klerikalce same, ki bi mogli z deli in naročili v cerkvah najbolj podpirati našo domačo upodablajočo umetnost, a večinom naročujejo ničvredne tirolske fabrikate, ali pa dajo slikati cerkve tujcem. Kakor je to klerikalna mariborska »Straža« z ogorčenjem konstatirala, ko je kapucinsko cerkev v Celju slikal nek nezumni italijanski mazač! — Sedaj pa pride ta klerikalni naivnež in se podlo norčuje iz slovenskih umetnikov, ki se morajo z nad življenjskimi silami boriti za svoj borni obstanek, a ne pomisli, da so ravno klerikalci sami krivi. Žalostnega položaja in stanja slovenske umetnosti, ker so v visoka kulturna vprašanja zanesli politiko in osebnosti. — Da pa čitatelji spoznajo neumnost teh klerikalnih inteligentov, dodajemo še, da se v istem članku trdi, da tudi glasoviti srbski kipar Ivan Meštrovič popravlja po dunajskih ulicah kipe in okraske. Res pa je, da Meštrovič že dolgo vrsto let ni bival na Dunaju, ker živi v Beogradu, kjer ima svoj atelje, ali pa v Rimu in Parizu. Meštrovič zasluži z vsakim udarom svojega dleta več nego tak klerikalni inteligent vse svoje življenje. In tak poba si upa očitati Meštroviču, ki ga je svetovna kritika po njegovih rimskih razstavi priznala in prištelja v prve vrste svetovnih kiparjev, da opravlja po Dunaju rokodelska dela! Tu se vidi, s kakim namenom pišejo ti otroci svoje pamflete. Aškerc, Beneker in Gaspari niso klerikalci, zato so ničle, Meštrovič je pa Srb, torej dvojna ničla, umetniki so le Silvin Sardenko ter razni tirolski Hergotschnitzlerji, največji veleumni sedanje dobe so pa gotovo slovenski klerikalni študentje, ki urejujejo in pišejo »Zoro!«

»Slovenec« hoče na vsak način škodovati naprednim podjetjem, s katerimi stoji klerikalna podjetja v največji konkurenci. Poseben »pasjon« ima »Slovenec« seveda na »Učiteljsko tiskarno«, to pa zato, ker je zadnje leto sezidalo klerikalno tiskovno društvo v Ljubljani veliko palačo pod firmo »Katoliška tiskarna« in jo opremila z najnovejšimi stroji. Z drugimi besedami povedano, opremljena je tako luksurično, da se nje rentabiliteta doseže le na ta način, ako bi k nji — odgovarjajoč našim sedanjim razmeram — priplaval vsa tiskarska dela iz cele dežele. Odlikuje se pa ta »Slovenec« posebno s tem, da napada dan na dan napredno časopisje z vsakovrstnimi izmišljotinami in kombinacijami, češ morda bomo pa le ljudstvo pripravili do tega, da na tak način diskreditiranim listom ne zaupa in jih ne naročava več. Gospodarski boj imate na vesti vi, ki delate lažnjive reklame za vse, kar vam polni žepe in pišete tja v en dan notice, ne oziraje se na njih posledice. Če bi molčali o naprednih podjetjih in naprednem časopisju bi bilo bolje, ker le vi ste zakrivali gospodarski boj. Ali vaše prevlade zna biti enkrat konec. Kaj pa potem? Edino geslo, ki bo pravo, bo: »Kakor ti meni, tako jaz tebi!«

Vlom na Dolenjski cesti. Na napad v »Slovenca« hočem javnosti podati nekaj stvarnih podatkov. Na osebne žalitve ne odgovarjam. Meni je vedno le za stvar, nikdar pa za osebne koristi posameznikov na škodo drugih. Direktorji užitniških zakupov je sklenil zidati, še predno sem bil jaz v direktoriju, novo hišo na Dolenjski cesti in zraven tudi prostore, kateri bi se lahko oddali v najem za policijsko stražnico. Ko je bilo goslopie gotovo, sem večkrat opomnil bivšega g. župana, kdaj se stražnica preseli. Končno mi je bivši g. župan rekel, da se je nadzorstvo policije odločno izjavilo proti premestitvi. Pri Grubarjevemu mostu mora ostati stražnica, ker je tam sredina okraja in križišče cest. Tudi bi bilo za stražnike predaleč potem do Sv. Jakoba. Ko je bil na magistratu g. vladni svetnik Laschan, so se omenjeni prostori oddali v najem sedanjemu trafikantu, Juri Marenču pa na vsak način hoče spraviti trafikanta vum, zato je naprosil g. občinskega svetnika Štefeta, da je stavi lujni predlog, da se stražnica od Grubarjevega mostu ne sme premestiti, samo za Dolenjsko cesto pa ne kaže ustanoviti nove policijske postaje. Gotovo pa je, da se bo tudi v tem delu mesta, kakor drugod, policija pomnožila, da bo več mož ponoči lahko svoj rajon večkrat obhodilo. Vlomi

pa vsled tega ne bodo izostali, ker stražnik ne more vedno stati pred vsako hišo. Dokler bo v Ljubljani pri osuševanju Ljubljaničice toliko delavcev, bodo vedno po raznih delih mesta vlomi, in to brez ozira kje je policijska stražnica. Kjer taki potepuhi zapazijo ugoden lokal, vlomijo, če je tudi policijska stražnica najbližja sosedu. Pri Marenčetu je najbližji sosed užitniška postaja, kjer mora vso noč čuti užitniški paznik, v bližini spi gospodar, nad oknom, kjer se je vlomilo, pa je stranka, a vendar vsi skupaj niso nič slišali. Tudi hodijo po cesti policijski stražniki in nočna straža, a vlom se je vendar izvršil. V seji bi se jaz ne bil oglašil k besedi, ker je bil že klubov sklep, a občinski svetnik Štefe je svoj predlog utemeljeval s trditvami, da na Dolenjski cesti ni človek več varen življenja in imetja, ker so vedno vlomi, napadi in poboji. Po takih utemeljenih trditvah in blatenju prebivalstva sem bil izzvan, da se oglašim k besedi, da zavrnem neopravičene očitke. Se danes lahko s mirno vestjo trdim, da tako mirnega dela mesta ni, kakor je ravno Dolenjska cesta. To so uvideli tudi meščani, zato zadnji čas jako radi posejajo Dolenjsko cesto. Sedaj se pa drzne v javni seji občinski svetnik trditi kaj takega o Dolenjski cesti, da bi s tem škodoval poštenim gostilničarjem, in to edino za to, da bi spraval Marenčetu neljubega pemskega muzikanta« ob boren košček kruha. Vsa leta, kar sem tu, se ni zgodil na Dolenjski cesti noben napad, nikakoli poboji. Vlom je bil prvi in edini sedaj pri Marenčetu, a sta vlemila tuja in sta podnevu pila pri Marenčetu, da sta si vse ogledala. Ali je bolj modro delati za splošni blagor svojega kraja in se potegovati za njegovo dobro ime, ali pa, na ljubo eni osebi, dotični kraj blatiti in škodovati kraju, o tem naj sdi javnost. Osebnih lajvorik ne iščem, pač pa bom slej ko prej po svoji moči skušal delati v občinskem svetu za blagor vseh meščanov. Za javno varnost je skrbljeno prav tako na Dolenjski cesti, kakor po drugih delih mesta. — A. Likozar, občinski svetnik.

Aretirani laški vohuni v Bohinjski Bistrici. Preiskava proti laškim vohunam, ki so bili pred kratkim aretirani v Bohinjski Bistrici, je sedaj v polnem tiru. Sodna obravnava se bo vršila pred ljubljanskim sodiščem, kjer so vohuni Giovanni, Florini in Florianich sedaj tudi nahajajo v zaporu.

Za tujski promet. Iz vseh krajev naše širne države se prijavljajo razne prireditve, svečanosti kongresi, znanstveni kongregacije, itd. Naša bela Ljubljana, koja je imela pred enim stoletjem svoj velikopomenbni svetovni kongres najmočnejših vladarjev — pa se pušča takorekto na strani! Za bodoče leto je sicer določena velikanska slavnost ob 50letnici našega »Sokola«, a o kakih večjih prireditvah se še kaj malo čuje. Ali je pri nas res vse zastrupljeno in razdrapano družbeno življenje in delovanje, da na tej prikazni tr pe interesi meščanskih slojev? — Poglejmo na sever! Kako velikanski obisk bode imela »zlata Praga« iz vseh delov sveta — in ta obisk več stotisoč pomeni tudi promet več milijonov kron! Dobro bi bilo, da si da občinski svet in »Sokol« o teh prireditvah in slavnostih samih — natančno poročati, — kajti to povzdiguje občekoristni tujski promet.

Nove slike po ljudskih šolah. Po kranjskih ljudskih šolah dobimo zraven cesarjeve in Kristusove podobe v kratkem še sliko sedanjega dež. glavarja dr. Šusteršiča, ki bo še v poznejših časih pričala minuloost klerikalne slave. Čudno se nam zdi, da klerikalcem ne pride zraven še na misel, da bi obesili po šolskih stelah še slike sedanjega ljubljanskega škofa Antona Bonaventure Jegliča, ki ima neenavljive zasluge za klerikalno stranko, posebno pa za deviško življenje slovenskih mladeničev in zakonih mož in žen. Pričakujemo, da bodo klerikalci upoštevali zasluge škofa Jegliča in njegovo sliko postavili zraven Šusteršičeve. V eno oko naj mu dajo »Rdečo« v drugo pa »Plavo brošuro«.

Brez meje! Tako se je izrazil dvorni svetnik, profesor dr. A. Penck z Berlina pri 18. geografičnem kongresu v Inomostu, da so nemški (iz rajha) učenjaki prestopili državne meje, ki zanje niso nikakršne meje! V duševnem oziru ima gospod tajni vladni svetnik prav, a mi mislimo, da še vedno nismo toliko odvisni od mogočne nemške države, da bi naša sedaj še samostojna monarhija igrala ulogo kake države drugega razreda! Ali se razumemo? — Gospodje iz velike Nemčije nastopajo pri nas vedno neskrupno in zelo oblastno, kar za gosta milo rečeno nikakor ni — umestno!

Utonil. Dne 28. t. m. je 18letni posestnikov sin Franc Kužnik iz Trebnjega v potoku Temenica lovil ribe. Kar ga prime božjast. Kužnik pade v vodo in utone. Voda je bila samo pol metra globoka. Truplo nesrečnega je naslednjega dne potegnil njegov brat iz vode.

Nevaren obisk. Na binkoštni ponedeljek je šel Ivan Porenta iz Št. Vida pri Ljubljani k maši. Zaprl je vežna vrata in pustil svojo ženo samo v spalnici. Kmalu nato je prišel v spalnico neznan človek, da izvrši tatvino. Žena je pričela klicati na pomoč, naker je tat pobegnil. Tat je imel ponarejen ključ.

Zadovoljni tat. Strotarju Francu Erjavcu iz Cerknice je pred kratkim zmanjkalo 270 K. V predalu se je nahajalo sicer še več denarja, toda tat se je zadovoljil z 270 K. Dosedaj ga niso mogli izslediti.

Velika železniška nesreča. Na postaji Berchtesgaden se je zgodila včeraj velika železniška nesreča. Trčila sta skupaj dva osebna vlaka, 6 oseb je bilo težko, 14 lahko ranjenih. Ranjene so odpeljali v Solnograd.

Smrtna obsodba. Tržaško porotno sodišče je obsodilo 22letnega Petra Jakomina iz Istre, ki je zaklal nekega fanta z nožem, na smrt. Obsojenec je izjavil, da odklanja vsako pomiloščenje.

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek, dne 31. maja specialni večer: 1. Vožnja po Schatzalpski železnici. (Zanimiva potovalna slika.) 2. Hrabra otroka. (Amerikanska drama.) 3. Jajčno čvrtje a la Piefke. (Velekomično.) 4.

Poravnana kriyda. (Drama samo zvečer.) 5. Kalniške čete. (Krasna narvna slika.) 6. Kvastl se uči po rusko plesati. (Jako humoristično.) 7. Maščevanje ljubosumnega. (Lepa ameri-kanska drama. Samo zvečer.) 8. Mirko frankira pošto. (Igra 6/letni Mirko.) Jutri senzacij-ska drama »Kača na prsih.«

DRUŠTVA.

Pretresljivo Ganglovo dramo »Sin« uprizori »Bratstvo« v soboto zvečer v areni Narodnega doma. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vstopnina 40 vin, za osebo. Preplačila se hvaležno vsprejemajo. Vseskozi izborne diletant-ske moči so nam v poročitvo, da bo tudi ta globoko tragična in efektov polna drama imela pravilno interpretacijo tako v sceneriji kakor tudi v igralcih. Po predstavi je ples in prosta zabava ob zvokih tamburic. Simpatična in delavna slovenska mladina pač zasluži vsestranske podpore.

Sokol v Spodnji Šiški priredi v nedeljo dne 2. junija 1912 popoldne ob 4. uri vrtno veselico pri Fr. Štepicu. Prebitek veselice porabi se za telovadni sklad. Zabave bode obilo skrb-ljeno je pa tudi za dobro postrežbo, vsaj že ime Štepic daje garancijo zato. Na videnje toraj v nedeljo pri Štepicu v Spodnji Šiški.

Izlet gostilničarjev v Postojno.

Odhod.

Včeraj zjutraj so napolnili Ljubljano gostje-gostilničarji z dežele in iz naših pokrajinskih mest, ki so bili namenjeni na gostilničarski izlet v Postojno. Ko smo šli z njimi skupaj na kolodvor po Kolodvorski ulici, sta zaklcala dva gostilničarja nekemu ljubljanskemu gostilničarju, ki je stal na pragu: »Halo, gremo!« ta pa njima je odgovoril: »Kaj misliš, da sem tinto pil.« Onadva sta seveda šla mirno dalje in sta bila sama s seboj zadovoljna, mi pa smo smatrali onega gostilničarja za človeka, ki se zelo malo zaveda svojega stanu. Verjamemo sicer, da tinte ni pil, pa soli ima zelo malo v glavi in vode modrosti tudi ni mnogo okusil. S tem je ta afera končana.

Na kolodvoru.

Že lanski prvi izlet slovenskih gostilničar-jev je zvalil na Bled nad 500 zavednih sloven-skih gostilničarjev — še bolj množestevitno je bil obiskan letošnji izlet v Postojno. Prišli so gostilničarji iz Koroške in Štajerske, iz gorenj-ske in dolenske strani. Okoli devete ure je bilo na kolodvoru polno izletnikov — posbeni vlak je imel 65 voz — saj se je z njim peljalo nič manj kot 1221 ljudi. Niso bili samo gostilničarji, saj je znano, da ima marsikateri gostilničar tako zveste in stalne goste, da ga ne puste sa-mega niti na izlet, in da mu slede kamorkoli gre. Tako je šlo z gostilničarji mnogo njih znancev, sorodnikov itd.

Vlak.

Kljub temu, da se je med izletniki pojavilo nekoliko bolj okroglo-debelih postav — se ven-dar ni zgodilo — kakor se je to zgodilo v Ame-riki ob priliki izleta gostilničarjev — da so morali nekoliko vrat pri vagonih razsekati, da so mogli vanje spraviti tudi izredno debele osebe, kar pomeni, da kljub temu, da so nekateri naši gostilničarji malo bolj rejeni, se jim še vendar ne godi tako dobro, kakor ameriškimi. Zato je brez večjih zaprek mogel vlak oditi — imel je le par minut zamude vsled prevelike mno-žice, kajti nihče ni pričakoval, da b nad 1200 izletnikov.

Vožnja.

Namen gostilničarskih izletov je, da se krepki organizacija med gostilničarji, da se ljudje med seboj seznanijo, in da si skupno ogledajo najvažnejše kraje naše domovine, ki so za tujski promet najbolj važni in nudijo tudi vsa-kemu domačinu s svojo prirodno krasoto po-seben užitek. Zato so šli gostilničarji lani na Bled — »naš biser« — in letos v Postojno, ki ima najlepši podzemeljski kras naše domovine. V vagonih je bilo povsod polno in naši gostil-ničarji so se kmalu med seboj seznanili in se pogovorili o svojih križih in težavah — drugod ra so zapeli zadovoljno pesem.

Dobro došli!

Ob četrtna 12. uro smo se ustavili na po-stojnskem kolodvoru. Bilo je zanimivo gledati množice, ki so se usipale iz vagonov. Ta prizor je fotografiral fotograf z nekega vagona, in bo sliko prinesel »Gostilničarski Vestnik« in »Slovenski Ilustrovani Tednik«. — Na kolo-dvoru je goste sprejela postojnska meščanska godba. V imenu Postojne je pozdravil gostil-ničarje g. Jos. Lavrenčič, ki je izražal svojo ra-dost, da so si letos gostilničarji izbrali ravno Postojno za svoj izlet. Zahvalil se mu je v imenu »Zveze« predsednik g. Kavčič, ki je po-vdarjal važnost Postojne za naš tujski promet in je izražal nado, da bodo izletniki iz Postoje in v vsakem oziru odnesli najlepše spomine.

V Postojni.

Na to so se z godbo na čelu spustili izlet-niki v mesto, ki je bilo v zastavah. Bilo je lepo videti te dolge vrste, ki so se vsipale po ovini-kih proti Postojni. Izletniki so se razšli po dolo-čenih hotelih. Mala zmešnjava, ki je nastala pri tem, bo prirediteljem le dober nauk za drugo-krat — zakrivila pa so ta mali nered oni, ki so se prepozno priglasili in tako odboru vsled obilnega števila ni bilo mogoče vse urediti. Po-stojna je sicer navajena velikih obiskov, ven-dar more skupni izlet le takrat brez vsakega nereda uspeti, ako vsak pravočasno izpolni svojo dolžnost. Vkljub temu so bili gostje po-vsod izborno postreženi in so se kmalu popol-noma okrepčali.

V jami.

Postojnska jama je znana po vsem svetu, na Kranjskem pa je še mnogo ljudi, ki je še niso videli. Saj gostilničar ima redko čas, da bi se za zabavo odtrgal od doma. Zato so včeraj mnogi šele prvič videli ta — čudež sveta — ki je last slovenske zemlje. Ob pol 2. so gostilni-čarji napolnili jama. V jami — ki je bila slav-nostno razsvetljena — je igrala mestna godba.

Naravno je, da so se zavrteli mladi pari, pa tudi kaka brhka kmečka mamica-birtinja so se zavrteli — češ: bomo vsaj lahko rekla, da sem v postojnski jami plesala. Izletniki so napolnili celo plesišče. Med tem jih je pozdravil **okrajni glavar** v imenu jamske komisije, ki je v svojem govoru priporočal, da naj gostilničarji poznajo krasote svoje domovine in naj sporoče o njih onim, ki jih še ne poznajo. Na to je v imenu »Zveze« pozdravil izletnike g. **Paternost**, ki je povdarjal pomen izletov za organizacijo gostilničarskega stanu in je priporočal vsem, da širijo povsod slavo postojnske jame, ki je vkljub svoji čudovitosti še premalo znana. Opozarjal je tudi na važne zahteve in pravice gostilničarjev, o čemer se je govorilo na seji.

Po teh pozdravih so odšli gostje naprej po notranjih jamah in so občudovali krasote našega podzemnega sveta. Ko so z občudovanjem obšli celo jamo, jih je v plesni dvorani sprejelo petje domačega pevskega društva, ki je zapelo par pesmi. Ob zvokih godbe so odhajali izletniki očarani od velikih krasot zopet na plano. Naravno je, da se je pri tem budila v vseh vesela pesem, ki se je oglašala po celi jami. Drugi so po domače — vriskali.

Odhod in svidenje.

Le prehitro se je bilo treba ločiti od prijazne Postojne. Ker čas ni dopuščal daljšega zborovanja, se je vršila le odpora seja. Po prihodu iz jame so se izletniki razšli po gostilnah — toda okoli šeste ure so morali že oditi. Vlak je odšel ob 6. uri 8 minut. Vsi zadovoljni so zopet napolnili vozove — kjer so se kmalu glasile vesele pesmi.

Kakor slišimo, se je za prihodnje leto določilo Novo mesto za izlet. To bo posebno važno za vinorejce, ker se pri tem obišče šola na Grmu in Trška Gorica. Z večerajšnjim izletom je bil vsak zadovoljen — bilo je dovolj lepega in poučnega in mi moremo biti le veseli, da stoji naš gostilničarski stan tako visoko in da se tako zaveda svoje važnosti. Ob pol 8. je prišel vlak v Ljubljano, od koder so se gostje odpeljali na svoje domove.

Ključemo: Živela naša gostilničarska organizacija! Na svidenje ob letu v dolenski metropoli!

Izpred novomeške porote.

ZIDARSKI MOJSTER UBIJALEC SVOJEGA DELAVCA.

Pod predsedstvom predsednika novomeškega okrožnega sodišča g. Trenza se je v četrtek dne 30. maja novomeška porota zaključila z dvema zanimivima, po vsebini dejanja gorostasna slučaja: **uboj in požig.**

Prvi je bil na vrsti Valentin Mole, 42 let star, oženjen, oče šestih otrok, zidarski mojster v St. Rupertu. Obtožen je uboja, dovršenega nad svojim delavcem Italijanom Valentinom Lendarom. Obtožena opisujejo kot surovega človeka, ki je bil radi nevarne telesne poškodbe že predkaznovan. Najžalostnejše spričevalo mu je pa dala lastna žena. Ko je prišla po moževi aretaciji v Mokronog, je rekla: »Prav se mu zgodi! Vsaj je tudi doma vedno grozil, da nas vse skupaj zapre v hišo ter nas pokolje.« Mole je tudi velik pijanec. V zadnjem času je prevzel delo pri Antonu Strupehu iz Slepškega pri Mokronogu. Imel je pri sebi 11 delavcev, med njimi tudi Laha Lendarota. Ta se je že več časa držal na Dolenjskem, je bil miroljuben in zaslužek hranil za svojo družino.

Odpravljeni prazniki pred poroto.

Na večer pred Vnebohodom je Mole izplačal svojim delavcem. Pri tej priliki se je šlo tudi za vprašanje, ali se bo na praznik tudi delalo ali ne. Lendaro je izjavil, da on dela, ker so zdaj tudi na Kranjskem prazniki odpravljeni. Mole pa je delo zavrnil, češ, da državna oblast odprave praznikov še ni priznala.

Usodepolno deževje.

Dan po Vnebohodu so se zopet sešli pri zgradbi v Slepšku. Je pa začelo deževati tako da ni bilo za delo. Mole je delavcem kupil en liter špirta in nekaj kruha. Po tem »zajutru« so se delavci večinoma razšli. Le Lendaro in domačin Simončič sta ostala pri mojstru, Strupehu, ki je izplačal nekaj predplačila. Nato se je Simončič odstranil, Lendaro pa je še ostal pri mojstru v kašči. Začela sta se pogovarjati zopet o odpravljenih praznikih. Lendaro je baje mojstru rekel: **V Italiji bi delavca, ki ne bi hotel na praznik delati, vstrelili ali zaklali.** Na to da je mojster vprašal: Kako pa je tisto: Lendaro mu je odgovoril: **»Z coli (noža) mora biti za vsakega človeka zadosti.«**

Iz nedolžne šale krvava resnica.

Obtoženec se zagovarja, da je na te Lendarove besede zagrabil nož, ga prijel ob končnici ter ga pokazal Lendaru z besedami: »Toliko?« Pri tem da se je Lendaro, že pijan, zabibal proti nožu ter na ta način zadobil smrtonosno rano. S tistim nožem da je še trenotek popreje »režal kruha«.

Spričo izpovedb prič Strapeha in Simončiča, ki sta ves čas dogodek videla, oziroma slišala, pa je ta zagovor — laž. Mojster je namreč Italijana priganjal k delu, ta se je z ozirom na deževno vreme branil, potem ga šalo prijel mojstra za suknjo. To pa je v mojstru zbudilo staro strast surovosti. Grozeč, da bo delavcu z nožem odrezal predolgi suknjič, je hitro potegnil nož iz žepa, ga odprl, v naskoku ter z dolgim zamahljajem z vso silo porinil nož v levo stegno; a še ko se je nož zasadil globoko v meso, kjer je prerezal glavno žilo odvodnico, nož zaobrnil v mesu, tako da je rana napravila trikot. Komaj je ubijalec nož potegnil iz rane, se je nesrečna žrtev zgrudila na prag. Še preden je došla zdravniška pomoč in duhovnik, je Lendaro vsled izkrvavljenja na mestu umrl.

Ko je Mole nož potegnil iz rane, se je porogljivo izustil: **»Tu imaš hudič Italijanski, kolikor si hotel imeti po italijansko.«**

Ubežen ubijalec.

Ko je Mole to izgovoril, je planil vun iz kašče ter zbežal proti bližnji cesti. Za njim sta

jo ubrala Simončič in Strupeh, ga dohitela in ker je še vedno držal krvaveči nož v rokah, ga zvezala, dokler niso prišli orožniki ter ga aretirali.

Ubijalec se veseli svojega dejanja.

Napram stražmojstru Brolihu ki je Moleta gнал v zapor, se je Mole na vprašanje, če ve kaj je storil, izrazil: **»Seveda vem, Italijana sem zaklal. Bomo že tem hudičem pokazali (pri tem je še z vkleknjenima rokama sunil navzgor) takole se da hudiču, da ima zadosti.«** In ko ga orožnik opozori na posledice, mu Mole porogljivo odgovori: **»Kaj, 24 ur bom zaprt, pa bo.«**

On ni kriv.

Ves zagovor obtoženca meri na to, da on uboja ni zakrivil, da kar je storil, je storil v popolni pijanosti, sunek pa da je povzročilo zgolj nesrečno naključje. Spričo jasnih izpovedb prič je imel njegov zagovornik dr. Žitek pri najboljši volji ga hoteč rešiti, težavno stališče. Tem lažje stališče je imel državni pravdnik dr. Kremžar.

Obsojen na pet let težke ječe.

Vsled soglasnega krivdoreka porotnikov je porotni senat Moleta obsodil na pet let težke ječe ter v odškodnino na 5000 K udovi žrtve Moletove surovosti. Lendarovo vdovo je zastopal neki duhovnik, ki je v veliko veselje laščine nezmožnega senata govoril še precej dobro slovensko.

POŽIGALEC OBISOJEN NA 15 LET TEŽKE JEČE.

Takoj po obsodbi ubijalca Moleta je porotni senat nadaljeval drugo razpravo:

Požig na Uršnih selih.

Kakor znano, je v tej vasi, ležeči ob novi železniški progi, dne 19. maja nastal požar, ki bi brez hitre pomoči kmalu upropastil celo vas. Znano je tudi, da je ta požar posledica maščevanja brezvestnega požigalca, železniškega delavca

Jurija Kavčiča.

doma iz Železnikov na Gorenjskem. Je 30 let star in je bil tudi že kakih 30 krat kaznovan. Kavčič je pravi strah za celo občino. Županstvo izjavlja, da se ga ljudje boje, če se le prikaže domov, za to želijo, naj bi oblast sedaj pri tej priliki poskrbela, da bodo dolgo časa zavarovani pred to nadlogo.

V zadnjem času je Kavčič iskal dela v predoru onokraj Gorjancev. Delo tam pa mu ni dišalo, zato se je napolil, da tostran Gorjancev dobi kje lažjega dela. Fant je zraščten in rejen. Na svojem potu je dobil še nekega tovariša, s katerim sta s trdo prisluženim prihrankom pijačevala po gostilnah.

Tako sta dne 19. maja prišla v vinotoč Klobučarja v Zajčevi hiši na Uršnih selih. Zatehtala sta pivo, ker tega niso imeli, sta se nazadnje zadovoljila tudi z vinom. Kavčiču pa ni bilo toliko za pijačo, kakor za razbijanje kozarcev in steklenic. Ko je prvi kozarec razbil, mu je to krčmar še odpustil in ga posvaril, naj v njegovi hiši ne dela takih neumnosti. Kavčič pa se za ta opomin ni zmenil; od pobijanja kozarcev je prešel na pobijanje steklenic. To pa se je krčmarju preveč zdelo. Najprvo je po svojem pomočniku Cimperšku zahteval, naj Kavčič plača storjeno škodo. Kavčič se je obotavljal, na kar je prišel gospodar sam, da naredi kratek proces s takim pijancem.

Prva grožnja požiga.

Se ko je Kavčič po hiši razbijal, je dejal: **»Že dolgo niso imeli orožniki z menoj nič opraviti, danes bodo pa imeli.«** Ker je rogovilež le še nadalje grozil, ga je Klobučar spravil iz hiše, pa vrata za njim zaklenil. Takoj na to prideta po cesti dva orožnika, katera Klobučar pokliče, ju opozoreč na nevarnega pretilca. Toda on je izginil, kot bi ga »kafra vzele«. Med tem, ko so ga orožniki iskali, je pa že

ogonj izbruhnil.

In sicer se je vnel skedenj, na kar je bilo kmalo več sosednjih poslopij v žarečem plamenu.

Zadnja grožnja pred dejanjem.

Marija Jenko je videla Kavčiča odhajati iz vinotoča, videla je, kako je grozeče dvignil prst proti Klobučarjevi hiši ter slišala sledečo grožnjo: **»Tako gotovo kot je bog v nebesih, bo ta hiša danes še gorela.«** In res je kmalu na to, kakor rečeno, izbruhnil požar. Obtoženec vprašan, če je res tako se nagrozil, odgovori hladnokrvno: **»Bo že tako!«**

Pa tudi priča Matija Klobučar je videl tega človeka bežati pred njegovo hišo, na kar se je zakadil v pšenico na njivo ter tam obležal. Klobučar je mislil, da so se kje zopet stekli, pa da je begunec napaden in ranjen. Za to je šel vun, a ko pogleda okrog sebe, že zapazi požar.

Žrtve požara.

Pogorelo je posestvo 3 posestnikov: Vincenca in Janeza Klobučarja ter Antona Petrina, skupaj 13 objektov v skupni škodi 13.000 K, ki je ledeloma pokrita z zavarovalino. Neka zavarovalna družba noče izplačati ocenjene škode, češ, da je bilo poslopje previsoko zavarovano. (Dotlej je bilo treba plačevati premije, pa zavarovalnina ni bila previsoka.) Če zavarovalnice dejanske škode ne bodo izplačale, bodo pogorelci trpeli občutno škodo, kajti požigalec, da si je bil v to obsojen, škode ne bo nikakor povrnil, ker — nič nima. Najbolj oškodovan je delavec Janez Strgar, kateremu je zgorela obleka in še nekaj težko zasluženega prihranka v gotovini; ima škode okoli 180 K.

Lov na požigalca.

V splošni zmešnjavi vsled požara se je požigalcu posrečilo neopažen obiti vas ter je bil že na polju, da pobegne. Zapazil pa je ta požar tudi zidar iz Ljubna, Lovrenc Povše. Ko hiti na pomoč, zapazi iz neke dolinice naravnost proti njemu prihajati neznanca, kateremu se je takoj poznalo, da nima čiste vesti. Ne da bi Povše vedel ali ima pravega tička pred seboj, ga zgrabi ter mu naravnost v obraz pove: **»Morda si pa ti vas zapalil.«** Tako vjeti tiček je začel hrvaško lomiti, da on »nije vatre očimil.« Med tem prideta že orožnika in oni krčmar, ki ga takoj spozna, da je »ta pravi«. Ni pa se pustil okleniti, morali so ga najprej zvezati, potem še le se ga je ukenilo.

Neskesani grešnik.

Obtoženec pri razpravi prav nič ne taji svojega zločinstva, vidi se mu, da mu je vseeno, ali ga obsodijo ali ne.

V dosmrtno ječo.

Drž. pravdnik dr. Kremžar je z ozirom na obtežilne okoliščine predlagal kazen v dosmrtno ječo. Zagovornik dr. Žitek prosi za milejšo kazen.

Obsojen na 15 let težke ječe.

Porotniki so krivdo seveda soglasno potrdili. Porotni senat pa je dosmrtno kazen znižal na **15 let težke primerno poostrene ječe** ter v povnitev odškodnine pogorelcem, za katero se pa dotični lahko že danes — obrišejo.

Ker nekateri drugi še zanimivejši slučaji za to pot še niso bili dovolj »godni«, je sedanjo porotno zasedanje s tem slučajem končalo. G. predsednik okrožnega sodišča se mora priznati, da razume take težke slučaje tako hitro končati. Obe razpravi namreč sta bili že ob 1. popoldan pri kraju.

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

SLOVENSKI KLERIKALCI PROTI UČITELJSTVU.

Dunaj, 30. maja. V današnji seji naučnega odseka so slovenski klerikalci po svojem zastopniku Verstovšku nastopili tako brezobzirno proti učiteljstvu in njih upravičenim zahtevam, da so se zgražali vsi člani odseka proti taki politiki, ki je na škodo vsega šolstva. Verstov-

šek je ves čas motil razpravo in hotel zavleči delo v korist učiteljstva. Splošno ogorčenje je zavladalo, ko je Verstovšek staval predlog, po katerem država ne sme prispevati deželam in občinam za zidavo novih šolskih poslopij. Vsi člani odseka so se zgražali nad tako zlobnim predlogom, ki nima drugega namena kakor onemogočiti rešitve učiteljskih predlog. Na drugi strani pa je ta predlog skrajno frivolen, ker hoče odvzeti deželam in občinam zagotovila do državnih podpor, kadar se gre za zgradbe naših šol. Seveda je odsek z velikansko večino odklonil ta kuriozni Verstovškov predlog, katerega je ta potem prijavil kot minoritetni predlog za zbornico. Nato je prišlo na vrsto glasovanje glede socialno demokratskega predloga, da naj se izreče naučnemu ministru vitezu Hussareku radi njegovega učiteljstvu sovražnega nastopa nezaupnica. Združeni klerikalci v odseku so se z vsemi močmi protivili temu predlogu, a bil je nazadnje sprejet s 14 proti dvanajstim glasom. Ta sklep naučnega odseka, ki izreka nezaupnico najvišjemu funkcionarju naučne uprave je prebudil v vsi zbornici splošno senzacijo. — Enoglasna pa je bila sodba glede postopanja slovenskih klerikalcev, ki so že ves čas v odseku zavlačevali delo, a sedaj v skrajnem času nastopili s skrajno frivolnimi predlogi proti učiteljstvu in šolstvu.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 30. maja. Državna zbornica je danes končala debato o službeni pragmatiki državne uradništva. Govoril je zadnji Italjan Tonelli, nakar se je debata zaključila. — Situacija v parlamentu je jako resna, ker na eni strani prete Rusini s skrajno tehnično obstrukcijo z ozirom na rusinsko vseučiliščno vprašanje. Tudi socialni demokratje so sklenili započeti v brambnem odseku z opozicijo kot protest proti krvavim dogodkom v Budimpešti.

KRIZA NA VIDIKU.

Dunaj, 30. maja. Dasi se dementirajo vesti o pogajanjih med Čehi in ministrom Heinoldom glede rekonstrukcije in parlamentarizacije kabineta, vendar se iz nemških krogov zagotavlja, da se vrše taka pogajanja v resnici. Na teh domnevanjih temelji tudi današnji sklep nemškega Nationalverbanda, ki je sklenil, da začne z najostrejšo opozicijo, kakor hitro se pokažejo prvi uspehi čeških pogajanj z vlado. Ker se pa tudi iz Prage zatruje resnica takih pogajanj, je situacija torej skrajno resna in ni izključena najdalekosežnejša kriza, ker Nemci opazujejo že delj časa neko nagibanje sedanje vlade proti Čehom, kar je prišlo do izraza večkrat za časa Stürgkha, a sedaj se širijo celo vesti o pogajanjih.

DARILO ČEŠKEGA RODOLJUBNEGA DUHOVNIKA.

Praga, 30. maja. Župnik na Kralj. Vinogradih dr. Lener, znan kot eden najsvoobodomiselnih čeških duhovnikov, je obvestil mestni občinski svet na Kralj. Vinogradih, da daruje povodom 25letnice češkega vseučilišča za ustanovitev umetniško-historičnega instituta in v študijske svrhe čeških pisateljev in umetnikov svojo dragoceno knjižnico in stotisoč kron v gotovini. Mestni občinski svet je to obvestilo z radostjo in zahvalo vzel na znanje.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Skoraj nov irak, obleka, preproge in oblačila za obleke se proda. Strelška ulica št. 20., I. nad. levo.

Mladenčič, vaje pri Dieselmotorju in električnih strojih, išče službe. Sprejme tudi drugo službo. Ponudbe pod »št. 29« na »Prvo anončno pisarno«. 379—2.

Sprejme se več trgovsko naobrazenih deklet v stalno nameščenje. Natančneje v »Prvi slovenski tovarni igralnih kart«. 377—3.

Zgodba svoje vrste.

Ravno to noč, ko je prišel Hardy k Saitanu se je dogodil v Hiši Saint-Pol dogodek, ki presega morebiti vse dosedanje od kraljice zasnovane načrte pogube in mučenja.

V prvi vrsti se moramo malo pomuditi pri psu Majorju, dasi pravzaprav tega ne zasluži, kajti vse, kar sedaj vemo o njem ni popolnoma nič izrednejšega od navad vseh psov. Laskal se je gospodariu, kakor vsak pes in dal se je zapeljati in ujeti ono usodno noč, kar bi to storila večina psov. Drugo jutro je našel vrata svoje ječe odprta in vrnil se je nazaj v svoje stanovanje; tudi to bi storila večina psov.

Major se je vrnil k Odette s povešenim repom s sklonjeno glavo; bil si je v svesti prestopka in pričakoval je kazni. Pa kazni ni bilo. In kdo naj bi ga tudi kaznoval? Stari Champdivers in guvernanta sta bila proč, odstranjena na veke. Odette pa je živela po onem usodnem dogodku v tako globoki žalosti, da se ni brigala za nič na svetu. Major je legel k njenim nogam, kakor vedno in kakor bi se nič ne izpremenilo...

Tistega dne opoldne so prinesli kakor ponavadi meso za tigrinjo Imperijo. Bois-Redon je vstopil v kraljičin kabinet in naznanil ponavadi:

— Veličanstvo, meso je tukaj za njeno visokost Imperijo. Za njim je vstopil možak orjaške postave z jeklenimi vilicami z dvema ostrima zobovoma v roki oblečen je bil popolnoma v obleki iz debelega usnja. Bil je namreč

— Vi se pečate s čaroyrnijo? ga je vprašal Hardy.

— Da, gospod, je dejal Saitano in je sedel pred Hardyja.

— Kaj hudirja, tiščite glavo vznok? se je nenadoma začudil plemič. Rekel bi, da nekaj skrivate pod plaščem... Ali kaj me briga! — No, ker ste čarodejec, morate vedeti, kaj me je privedlo k vam.

— To ni težko uganiti, je odgovoril Saitano. Prihajate iz gradu vojvode Orleanskega in rekli ste, da hočete račun za nekatere moje laži. Jasno mi mora biti kaj hočete. Bili ste na gradu in od vojvodinje Valentine ste izvedeli, da Roselys ni mrtva da se ni kraljica Izabela usmiliła otroka, ampak nekdo drugi.

Plemič je bil namršil obrvi. V kofčici ustnic mu je sedel strahoten ironičen usmev.

— Zakaj ste lagali? je siknil skozi zobe.

— Zato, ker je bilo v mojem interesu, pomagati si z lažjo, imel sem svoje namene in od načrtov, ki se porode v moji glavi nimam navade odstopati. Mnogo se je izpremenilo od poslednjega vašega obiska, in izpremenil sem tudi jaz tek svojih namer. Kakor sem vam lagal takrat, tako vam priznavam vse danes!

Saitano je gledal plemiča in govoril brez poudarka počasi tja v en dan; reči bi mogli, da se je za njegovimi besedami skrivalo mnogo in nič.

— Gospod, je povzel zopet po kratkem pomisleku. Prisiljen sem bil lagati, ker vas mi je višja moč iztrgala iz moje oblasti in sem vas moral smatrati za živga... in vam lagati!

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani

I. Z. Z. O. Z.

Franciškaška ulica šte. 8

je najmoderneje urejena in opremljena za tisk vsakovrstnih tiskovin: knjig, brošur, urad. tiskovin, not, lepakov, vizitk, in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Najmodernejša črke in okraski. Tisk v različnih barvah. Najfinejša izvršitev. Solidna in točna postrežba.

Stanovanja.

V Predovičevih hišah na Poljanski cesti in na Selu je več raznovrstnih stanovanj takoj ali pa s 1. avgustom za oddati.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učitelstvu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjižnicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več.

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

„DAN“ se prodaja

v Ljubljani v sledečih tobakarnah:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu. DRŽAVNI KOLODVOR. BLAŽ, Dunajska cesta. SEVER, Krakovski nasip. PICHLER, Kongresni trg. ČEŠARK, Šelenburgova ulica. DOLENC, Prešernova ulica. FUCHS, Marije Terezije cesta. MRZLIKAR, Sodna ulica. ŠUBIC, Miklošičeva cesta. ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica. PIRNAT, Kolodvorska ulica. ŠENK, Resljeva cesta. KOTNIK, Šiška. TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu. KOŠIR, Hilšerjeva ulica. STIENE, Valvazorjev trg. SUŠNIK, Rimska cesta. UŠENIČNIK, Židovska ulica. KLEINSTFIN, Jurčičev trg. KRIŽAJ, Sp. Šiška. WISIAK, Gosposka ulica. KUSTRIN, Breg. TENENTE, Gradaška ulica. VELKAVRH, Sv. Jakoba trg. SITAR, Florjanska ulica. BLAZNIK, Stari trg. NAGODE, Mestni trg. KANC, Sv. Petra cesta. TREO, Sv. Petra cesta. KUŠAR, Sv. Petra cesta. PODBOJ, Sv. Petra cesta. ELSNER, Kopitarjeva ulica. BIZJAK, Bohoričeva ulica. REMŽGAR, Zelena jama. SVETEK, Zaloška cesta. KLANŠEK, Tržaška cesta. JEZERSEK, Zaloška cesta. LIKAR, Glince. STRKOVIČ, Dunajska cesta. STRAVS, Škofja ulica.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Priporočilo!

Pri nakupovanju suhih in oljnatih barv, lakov, firnežev i. t. d. se obrnite na domačo tvrdko

Premrl & Jančar v Ljubljani.

Prodaja na drobno in debelo. — V zalogi so krasne fasadne barve.

Tovarna: Kolodvorska ulica 18 in Dunajska cesta 20.

Zahtevajte vzorce in cenik.

Po nizko reducirani ceni

prodaja

„Angleško skladišče oblek“

spomladanske obleke za gospode, dečke in otroke, ter najnovejšo konfekcijo za dame in deklice.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911: 614,5 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obrestuje po

4 $\frac{1}{4}$ %

brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vložnega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj $\frac{1}{2}$ % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

Del. glavnica: K 8,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rez. fond nad K 800.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 $\frac{1}{2}$ %

— 454 —

Ali danes, danes pa vem kdo ste in ne bom skušal, prikrivati vam čiste resnice...

— In kdo sem? je vprašal Passavant z glasom, v katerem se je napovedal izbruh velike srditosti; zdelo se mu je, da se satanski zaveznik norčuje iz njega z nejasnim svojim pripovedovanjem.

— Kdo ste! Povem vam, ker hočete: mrtvi ste, ki ga pričakuje trojica živih!

Passavant je skočil pri teh besedah po koncu, bled od togote. Stopil je tik pred Saitana in zamolklo zagolčal:

— Odpustil sem ti, ko si me hotel ubiti na oni peklenski mizi, ali svojo laž mi poplačaš!

Saitano ni obrnil pogleda od plemiča in z mirno pozornostjo je zasledoval vsak gib slednjega.

— Kriv sem, priznam, je dejal, ali kaj hočete storiti z menoj?

— Da bi te ubil, bi ti izkazal preveliko čast! je odgovoril plemič. Ali zaznamovati te hočem z znamenjem, ki ga ne izbrišeš s celim svojim peklenskim znanjem! Najprvo ti porežem ušesa...

Mirno je izrekel svojo obsodbo in stopil k čarodejcu. Ta ga je pričakoval: kakor mačka gibčno je skočil proti njemu in ga pograbil za goltanec. Passavant je kriknul.

— Pri vseh nebesih, kakor hočeš; še rajši imam tako, bo vsaj moja vest mirna!

Oklenil je Saitana z mišičastimi rokami okoli križa in ga stisnil k sebi, da so zahreščala

rebra. Telo Saitanovo se je zvilo v pravilnem loku in zdelo se je da ga podere Hardy slednji hip. Pa bilo je narobe. Plemičeve roke so se nenadoma razklenile same od sebe, zaprl je oči in zlezal na kup na zemljo... Opletal je nekaj časa z rokami in nogami, trudil se odpreti oči, ali brez uspeha. Raz čelo so mu kapale ledene znojne kaplje in omamljen in skrajno slab se je skoro umiril na tleh...

Kaj se je zgodilo?

Saitano ni niti s kretnjo skušal oprostiti se jeklenega objema; le izpod plašča je bil potegnil napojeno tkanino in jo z vso silo tiščal Hardyju pod nos in na usta. Duh tekočine je bil nevzdržljiv; mogel je omamiti in usmrtiti vsako živo bitje!

Hardy je postal žrtev Saitanove prekanjenosti. Le-ta mu je še vedno tiščal tkanino pred nosom, dokler se mu ni zazdelo, da bo zadostil. Nato je vstal in poklical Gerande. Prijela sta omamljenega za roke in za noge in ga odnesla na mramorno mizo.

Sledil je enak prizor, kakor smo ga že enkrat natančno popisali v prvem delu naše povesti. Upamo, da ga imata cenjena bralka in bralec še dobro v spominu, zato se bomo vzdržali ponavljati in se tako tudi izognili morebitnemu očitku, da hočemo s ponavljanjem napraviti naše delo obširnejše. Zapustimo torej strašni brlog, v katerem se ima ponoviti znana nam scena, polna strahot in grozot in skočimo za hip v vas k nesrečni Odette de Champdivers.

— 455 —

Ker se pride dandanes pri hudi konkurenci do denarja le potom

dobre reklame

svetujemo vsem, ki hočejo kaj kupiti ali prodati, ali ki iščejo službe, da naj inserirajo v izbornem in zelo razširjenem slovenskem nedeljskem odvisnem dnevniku

„DAN“

ker ima to inseriranje gotov uspeh.

Oglase za „DAN“ sprejema po najnižjih cenah „Prva anončna pisarna“ v Ljubljani, Franciškaška ulica šte. 8, katera daje radevolje tudi vse za to potrebne informacije.